

Утриманцям – на вихід, працюючих – забирають "із кінцями". Як змінюється міграційна політика Заходу щодо українців — УНІАН

unian.ua/society/utrimancyam-na-vihid-pracovityh-zabirayut-iz-kincyami-yak-zminyuyetsya-migraciyna-politika-zahodu-shchodo-ukrajinciv-12448299.html

Informační agentura

Po prvním čtení byla v návrhu rozpočtu / koláž UNIAN provedena řada změn

Kůže cizího medvěda: Nejvyšší rada přijala státní rozpočet, který by měly naplnit partnerské země

20:16, 09.11.2023

18 min. 3133

Nejvyšší rada přijala rozpočet na rok 2024. Podobá se tomu letošnímu, ale je tu nepříjemný rozdíl – nejistota ohledně dostatečného množství mezinárodní pomoci, která by ho měla naplnit.

Parlament nakonec přijal hlavní odhad země – státní rozpočet na rok 2024.

Po schválení návrhu státního rozpočtu v prvním čtení poslanci dlouho a usilovně pracovali na jeho konečné verzi a snažili se prosadit všechny své rozmary. K astronomické dodatečné výši výdajů 12,5 bilionu hřiven tehdy lidově volení představitelé provedli 1620 dodatků – při celkové výši výdajů státního rozpočtu 3,3 bilionu, informovala tehdy šéfka rozpočtového výboru Roksolana Pidlas.

Všem pozorovatelům přitom zůstal hořký pocit, že lidovci sdílejí kůži nezabitého, přesněji ne „svého“ medvěda, protože podle plánu ukrajinských politiků se daňoví poplatníci z Ameriky a dalších partnerské země musí naplnit státní kasu.

Nakonec byl po dlouhých diskuzích schválen konečný dokument. Po prvním čtení byla v návrhu rozpočtu provedena řada změn. A změnily se i prognózy ohledně hlavních ukazatelů hospodářského a sociálního vývoje státu.

Úředníci tak revidovali dolů prognózu růstu hrubého domácího produktu (HDP) Ukrajiny na příští rok – z 5 % na 4,6 %. S tím souvisí zejména pochopení, že válka bude pokračovat po celý rok 2024, komplikace logistiky kvůli nemožnosti plného využití námořních přístavů a migračních procesů, tedy odchod značného počtu Ukrajinců do zahraničí.

Inflační očekávání se zlepšila – prognózované tempo růstu cen se snížilo z 10,8 na 9,7 procenta (počítáno od prosince loňského roku). Je třeba poznamenat, že k vyjasnění došlo na pozadí

optimističtějších očekávání kurzu. Nebo úředníci doufají, že my, Ukrajinci, budeme jíst méně.

Podle konečné prognózy se dolar bude v průměru za rok obchodovat za 40,7 hřiven (dříve se v dokumentu uvádělo 41,4 hřiven za dolar). Na konci roku se očekává směnný kurz 42,1 UAH/dolar. (předchozí výpočty byly vyšší - 44,2 hřiven/dolar)

Úředníci také předpovídají další zvýšení mezd Ukrajinců v roce 2024. Pokud bude podle výsledků roku 2023 průměrná měsíční mzda zaměstnanců (brutto, tedy před zdaněním) činit 18 527 hřiven, tak v příštím roce by se měla zvýšit na 21 809 hřiven.

Podařilo se najít zdroj ve výši téměř 100 miliard hřiven pro potřeby obrany /
fotobanka.gov.ua

Hlavní postavy rozpočtu

Příjmy návrhu státního rozpočtu na rok 2024 jsou predikovány ve výši 1,768 bilionu hřiven. Oproti prvnímu čtení se tržby zvýšily o 36,2 miliardy hřiven. Výdaje rozpočtu byly navýšeny ne tak výrazně - o 95,2 milionu, a činí tak 3,355 miliardy hřiven. Schodek státního rozpočtu bude činit 1,571 bilionu.

Hlavní položkou výdajů jsou samozřejmě stejně jako letos výdaje na bezpečnost a obranu. V příštím roce by měly činit 1,693 bilionu UAH. Letos bylo na obranu vyčleněno 1,974 bilionu hřiven, této částky však bylo dosaženo po nedávném navýšení o 300 miliard hřiven. Je tedy možné, že i v příštím roce dojde k revizi výše výdajů na obranu směrem nahoru.

Zdroj ve výši téměř 100 miliard hřiven pro potřeby obrany se podařilo najít díky jedné z hlavních novinek návrhu státního rozpočtu na příští rok - převodu daně z příjmů vojenského personálu z místních rozpočtů do státního rozpočtu. Tato záležitost způsobila značný rozruch, protože kvůli velkému množství plateb vojenskému personálu dostávaly místní rozpočty velké příjmy a místní úředníci nebyli připraveni zbavit se tak významného peněžního toku.

O platnosti tohoto rozhodnutí však nasvědčovala řada korupčních skandálů, které společnost značně pobouřily. Všichni si pamatují nehorázně drzé nákupy bubnů a kráječů zeleniny do krytů, stavbu nepotřebných stadionů v první linii a opravy silnic po celé Ukrajině. Místní úředníci jako by se předháněli v tom, kdo utratí nejvíce peněz na nejabsurdnější účely. Zároveň bylo možné z místních rozpočtů pořídit takovou potřebnou vojenskou techniku – drony, termokamery atp. Ale počet takových nákupů byl nepatrný ve srovnání s „naprosto nezbytnou“ pokládkou dlažebních kostek a řezaček zeleniny.

Kvůli tomu vyvstala otázka nutnosti stáhnout „přebytečné“ prostředky z místních rozpočtů a nasměrovat je přímo pro potřeby armády. A přestože byl odpovídající zákon přijat teprve den předem (při

předběžném přezkumu 17. října návrh zákona nezískal potřebný počet hlasů a byl odeslán do opakovaného druhého čtení), předpokládána výše finančních prostředků „vojenská“ daň z příjmu fyzických osob ve výši 96,3 miliardy hřiven byla stanovena již v návrhu státního rozpočtu.

45 % prostředků z vojenské daně z příjmu fyzických osob tak bude směřovat Státní správě speciálních komunikací na výrobu a nákup speciálního vybavení a vybavení (bezpilotní letouny, námořní bezpilotní letouny), stejná částka - ministerstvu strategie a průmyslu na realizaci programů reformy a rozvoje obranně-průmyslového komplexu, zavádění nových technologií a výrobu produktů pro obranné účely. Deset procent prostředků půjde manažerům bezpečnostního a obranného sektoru k automatickému rozdělení mezi vojenské jednotky.

To je velmi důležitý zdroj pro rozpočet válčící země, která katastrofálně postrádá finanční prostředky, takže takové rozhodnutí lze jen uvítat. Ministerstvo financí zároveň ujistilo, že místní rozpočty v žádném případě nezůstanou podfinancované.

"Aby se kompenzoval případný výpadek příjmů v příštím roce, je plánováno směřování základní dotace (21,1 miliardy UAH) a dodatečné dotace (33,4 miliardy UAH) na místní úroveň. Orgány místní samosprávy budou mít navíc reverzní dotace (14,1 miliardy UAH) a navíc 4 % z daně z příjmu fyzických osob (12,3 miliardy UAH) budou převedeny do regionů pro stabilní průběh topné sezóny," uvedl resort.

Pokud neutratíte peníze navíc za řezačky zeleniny a nepřenesete asfalt kolem desátého kruhu, pak tyto prostředky vystačí místním úředníkům na skutečně naléhavé potřeby jejich obcí. Ministr financí Serhiy Marčenko navíc zdůraznil, že pokud nebude přijat příslušný zákon, vznikne další mezera v nekrytých rozpočtových výdajích.

"Cena návrhu zákona je 215 miliard UAH. Z toho je 95 miliard UAH převzato ze Silničního fondu. Přesměrování daně z příjmu fyzických osob (z místních rozpočtů do centrálního rozpočtu) je 122 miliard UAH (s přihlédnutím k podílu roku 2023 - UNIAN). Pokud tyto částky převedete na dolary, pak bude možné pokrýt potřeby téměř 6 miliard dolarů," řekl ministr během diskuse pořádané Centrem pro hospodářskou strategii.

Marčenko dodal, že se stávající podporou z místních rozpočtů pro obranné síly bychom „vydrželi čtyři dny“.

"Stát každý den přiděluje ozbrojeným silám 5 miliard UAH. Když vezmeme maximálně 20 miliard UAH ročně, které místní rozpočty aktuálně posílají armádě, tak bychom s těmito penězi vydrželi čtyři dny," řekl šéf hl. uvedlo ministerstvo financí.

Největší objem prostředků ze sociálního směru je poskytován na výplatu důchodů
/ foto UNIAN

Ostatní výdaje : nutné a ne tolik

Mezi ostatními výdaji státního rozpočtu je na druhém místě co do objemu sociální sféra - 469,4 miliardy hřiven. Největší objem prostředků z tohoto směru je určen na výplatu důchodů – převod do Penzijního fondu je 271,9 miliardy. Nízkopříjmovým rodinám bude přiděleno 136,5 miliardy hřiven, 49,9 miliardy hřiven na výplatu dávek a dotací a 6,4 miliardy hřiven na sociální ochranu osob se zdravotním postižením.

Na školství je v rozpočtu vyčleněno 179,1 miliardy hřiven, zejména úředníci slibují učitele potěšit 21% nárůstem mezd oproti běžnému roku. Je třeba poznamenat, že průměrný odhadovaný měsíční plat učitele nejvyšší kategorie se zvýší ze 14,4 tisíce UAH na 17,4 tisíce UAH a na výplatu platů učitelů bude vyčleněno celkem 103,2 miliardy UAH. Dále jsou poskytnuty 4 miliardy hřiven na „zvýšení kvality vzdělávacích služeb“ (nákup školních autobusů, učebnic pro školáky atd.) a 3 miliardy na zřízení „moderních a pohodlných vzdělávacích prostor“.

Na kulturu bylo v rozpočtu vyčleněno 10,2 miliardy hřiven. Mezi zajímavosti patří popularizace čtenářství v roce 2024, která bude realizována zavedením certifikátů na nákup knih pro děti s výší financování ve výši 376 milionů hřiven.

Problémem, který vyvolal mnoho vzrušených diskuzí, jsou náklady na kinematografii. Jak uvedl poslanec lidovců Yaroslav Zheleznyak, v prvním čtení návrhu rozpočtu byl rozpočtový program Státní agentury pro filmové záležitosti, na který bylo položeno 634,6 milionů UAH, který se jmenoval „Státní podpora kinematografie“.

„Co je v tomto programu, podrobně nevíme, ale pokud půjdeme do přílohy rozpočtu s názvem „Informace o cílech státní politiky v příslušné oblasti činnosti, jejichž tvorba a/nebo realizace je zajištěna hlavním

manažerem fondů“, najdeme tam produkci 53 produktů, což mohou být jak filmy, tak televizní seriály,“ napsal Zhelezniak.

Podle něj byl předložen pozměňovací návrh, který má z této položky výdajů na rehabilitaci vojáků se zdravotním postižením odstranit 445 milionů hřiven. S novelou se ale nepočítalo – vláda podle Zheleznyaka ponechala všechny plánované prostředky, změnila ale název programu na „Státní podpora kinematografie včetně dokumentace válečných zločinů“.

"Argument, že by měl být film podpořen, ale bude o vojenských událostech a válečných zločinech Orků. To je jistý trik," řekl lidovecký poslanec.

První místopředseda rozpočtového výboru Ivan Krulko se svým kolegou souhlasí.

"Udělal takovou formulaci, uvidíme, co bude v praxi. Ale za dokumentaci válečných zločinů by nemělo odpovídat ministerstvo kultury, ale ministerstvo spravedlnosti a příslušné orgány činné v trestním řízení," řekl Krulko.

Rozpočet mimo jiné zahrnuje 7,6 miliardy UAH na sport, 2,5 miliardy UAH na digitální transformaci, 13,6 miliardy UAH na vědu a 30,9 miliardy UAH na podporu podnikání.

Potřeby Ukrajiny v oblasti externího financování, stejně jako letos, činí asi 41 miliard dolarů ročně / foto UNIAN

Rizika nepřijetí mezinárodní pomoci

Stejně jako letos, i v roce 2024 bude muset Ukrajina pokrýt své vojenské potřeby sama, protože není možné směřovat prostředky mezinárodní finanční pomoci na vojenské účely. Veškeré výdaje kromě obrany nám tedy zajišťují zahraniční partneři, kteří Ukrajinu opakovaně ujistili o nepřetržité podpoře. Nyní je však riziko, že nedostaneme veškerý potřebný objem mezinárodních finančních prostředků, mnohem vyšší než při plánování rozpočtu na běžný rok, a to je klíčové riziko pro plnění rozpočtu na rok 2024. Hovoří o tom odborníci a vládní úředníci to přiznávají.

Potřeby Ukrajiny v oblasti zahraničního financování, stejně jako v letošním roce, dosahují přibližně 41 miliard dolarů ročně. Zda je ale bude možné získat v plném rozsahu, je zatím nezodpovězenou

otázkou.

"Nemám odpověď na otázku, jak uzavřít žádosti o obranu pro rok 2024. Ze 41 miliard dolarů v externích potřebách financování pro rok 2024 dnes zůstává nekrytých 29 miliard dolarů," říká ministr financí Marčenko otevřeně.

Zdůraznil, že z hlediska zdanění „dosáhli jsme limitu“.

"Pokud jde o vnitřní výpůjčky, jsme také blízko limitu. Hledání vnitřních zdrojů je naléhavá záležitost. V příštím roce se k otázce dalších zdrojů vrátíme," řekl ministr.

Aby oslovil své partnery, Marčenko uvedl, že nedostatečná mezinárodní finanční pomoc v roce 2024 povede k negativním ekonomickým důsledkům nejen pro Ukrajinu, ale i pro celou Evropu.

"Zachování finanční pomoci ze strany zemí EU a dalších partnerů v příštím roce je životně důležité. Pokud nebudeme mít dostatek zdrojů na financování deficitu státního rozpočtu, povede to k negativním ekonomickým důsledkům nejen pro Ukrajinu, ale i pro celou Evropu." Taková situace může způsobit zvýšení cen potravin a energií, zvýšení úrovně chudoby a pravděpodobně se také zvýší počet Ukrajinců, kteří se dočasně přestěhují do zemí EU," řekl v rozhovoru pro Politico.

Ještě v srpnu ministr řekl, že otázka přijetí mezinárodní pomoci na rok 2024 ze strany Ukrajiny ještě není dokončena a „zatím nikdo nikomu nic nezaručil“. Je již listopad a zdá se, že se vládním úředníkům za poslední měsíce nepodařilo získat od partnerů garance ohledně stoprocentního pokrytí naléhavých potřeb našeho státu.

Ministr financí však při předkládání státního rozpočtu Radě zdůraznil, že je přesvědčen, že Bidenova administrativa najde východisko ohledně financování Ukrajiny.

"Je to pro nás důležité, protože jde o grantovou podporu. Nebavíme se o žádném emisním financování, najdeme možnost financovat potřeby na úkor zahraniční pomoci," uvedl šéf ministerstva financí.

Podle náměstka Zheleznyaka při zvažování rozpočtu Marčenko jmenoval tyto zdroje vnějšího financování: 5,4 miliardy USD od MMF, 8,5 miliardy USD ze Spojených států, 18 miliard USD z EU, což dohromady dává 31,9 miliardy USD z minima. potřeba 41 miliard dolarů.

"Zbývající prostředky (9,1 miliardy dolarů) se proto budou hledat při jednáních s vládami Kanady, Norska, Japonska a Jižní Koreje. O něco více od Světové banky," řekl Zheleznyak.

USA plánují snížit měsíční finanční podporu Ukrajině / foto president.gov.ua

Pesimistické zprávy od partnerů

Jsme zklamáni zprávou, že USA plánují snížit měsíční finanční podporu Ukrajině z 1,1 miliardy na 825 milionů dolarů, podle žádosti Bidenovy administrativy adresované Kongresu o nouzové financování pomoci Ukrajině ve fiskálním roce 2024.

Středisko pro hospodářskou strategii poznamenalo, že na finanční podporu ukrajinského rozpočtu bude přiděleno celkem 11,8 miliardy dolarů, ačkoli při přípravě návrhu rozpočtu na rok 2024 ukrajinské úřady očekávaly od Spojených států 12,9 miliardy dolarů.

"Fiskální rok 2024 v USA končí v září, takže je možné, že na konci roku budou k dispozici další finanční prostředky. Sestupný trend pomoci je však hrozivý, vzhledem k tomu, že fiskální potřeby nezmizí. Pokud zahraniční financování klesne zkrátka, mezera bude muset být pokryta na úkor zvýšení domácího dluhu nebo v extrémním případě tisku hřivny," - poznamenali experti CES.

V případě, že se naplní ten nejpesimističtější scénář, stojí za to zapomenout na uklidňující prognózy o snižování míry inflace – ceny všeho porostou šíleným tempem.

Celkem bylo do státního rozpočtu na rok 2024 vyčleněno asi 46,2 miliardy dolarů. zahraniční finanční pomoc (pokud je počítána kurzem 36,6). Z této částky však 81 % tvoří prostředky, se kterými Ukrajina počítá, ale partneři se zatím nedohodli na jejich přidělení.

"Z velkých balíčků je ve skutečnosti schválena pouze pomoc MMF. Prostředky z EU by měly spadat do programu Ukrajina Facility, o kterém se stále vyjednává. Bidenova administrativa je veřejně odhodlána poskytnout finance, nicméně již nyní vidíme, že proces nebude snadné," řekl Maksym Samoylyuk, ekonom Ústředního výboru pro střední a východní Evropu.

Se skutečným externím financováním můžete být víceméně klidní pouze s tranšemi EU / foto REUTERS

Hodnocení odborníků

Ředitel Centra pro hospodářskou strategii Hleb Vyshlinskyi poznamenal, že pokud byl rozpočet na rok 2023 převážně zaměřen na rekonstrukci, pak je rozpočet na rok 2024 návratem k rozpočtu pro vítězství.

Na rok 2023 se podle něj počítalo s mnoha investičními výdaji a rozmrazování místních rozpočtů bylo také pro investiční výdaje ve větším měřítku, než je jen výsadba záhonů.

V důsledku toho, říká Vyshlinskyi, se během jednoho roku vytvořil postoj veřejnosti, že něco není v pořádku. Nepřítel soustředil úsilí na vývoj technologií a zbraní a na Ukrajině především z místních rozpočtů financování projektů rozvíjených ještě před začátkem války.

"Vznikl dojem, že utrácíme spoustu peněz na výdaje, které nejsou za války zásadně důležité. Návrh rozpočtu na rok 2024 tuto situaci trochu převrátil, vrátil rozpočet do reality, kterou společnost očekává," uzavřel ředitel CES.

Finanční analytik Oleksiy Kush upozorňuje na skutečnost, že státní rozpočet na rok 2024 neobsahuje dostatečné prostředky na amortizaci přímých toxických následků války: 15 miliard UAH na financování veteránů, 1 miliardu UAH na odminování zemědělské půdy, a to je málo.

"Kolik se vyčlenilo na obnovu bydlení a nové domy pro dočasně vysídlené osoby - to raději nevědět. Drobky. Samozřejmě, že nejsou peníze. Státní dluh se blíží 100 % HDP," poznamenal expert.

S reálným externím financováním si podle něj víceméně vystačíte pouze s tranšemi EU – asi 12 miliard eur. Půjčky MMF sice budou použity na splacení starých dluhů, ale ve volebním roce se nevyplatí počítat s americkými penězi a ostatní dají málo.

"Bude možné získat maximálně pár miliard od různých mezinárodních finančních organizací, jako je Světová banka a EBRD. Celková mezera ve zdrojích financování je asi 10-15 miliard dolarů. Nechápu, jak za těchto podmínek je možné nevést jednání o odpisu a restrukturalizaci státního dluhu dříve samotným MMF? Jak můžeme nadále platit bankám 200 milionů UAH denně za depozitní certifikáty? Proč zisky na trhu OVDP nejsou zdaněny?", myslí si Kush.

„Proč se vývozcům surovin vrací DPH ve výši 80 miliard UAH ročně a zároveň jsou blokovány daňové faktury za tuzemský obchod (ostatně na začátku války byly vratky zastaveny a nic, nikdo nezkrachoval, naopak)? Jak nezdanit tok pašovaného zboží na celnici za desítky miliard dolarů? Proto je možné to všechno nedělat a 15 miliard UAH se utratí za veterány a 1 miliard na odminování,“ dodává analytik.

Návrh rozpočtu na příští rok byl samozřejmě vypracován na základě existujících výzev, příležitostí a potřeb. Obecně se to nijak zvlášť neliší od letošního rozpočtu, protože většina výdajů jde na obranu a zbytek musí pokrýt zahraniční pomoc. Již nyní je však bohužel zřejmé, že partnery naše válka o přežití unavuje a do popředí se dostávají jejich vlastní problémy a předvolební boje. A to hraje do karet nepříteli.

Ukrajínští vysocí představitelé proto musí vyvinout maximální úsilí a využít veškerou svou výmluvnost, aby přesvědčili svět, že pomoc by se neměla zastavit. Zároveň ale hledat možnosti, jak zvýšit vlastní finanční možnosti – rozpočet má dostatek výdajových položek, bez kterých by se člověk obešel.

Kateryna Zhiry

Novinky partnerů

Podle odhadů Centra pro hospodářskou strategii se 1,3 až 3,3 milionu Ukrajinců nevrátí domů / koláž UNIAN

Závislí - na odchodu, pracovití - jsou odvedeni "s konci". Jak se mění migrační politika Západu vůči Ukrajincům

08:21, 07.11.2023

21 min. 12125

Západ začíná být „unavený“ pomocí ukrajinským uprchlíkům, ale každá země tuto „únavu“ překonává po svém. Na příkladech Polska, Německa a Japonska UNIAN analyzoval, která země je pro naše migranty „země číslo 1“ a zda budeme schopni vrátit „naše“.

Velvyslanec Nizozemska na Ukrajině oznámil „zahájení dialogu“ o návratu našich občanů domů. EU prodloužila status „dočasné ochrany“ pro ukrajinské dočasně vysídlené osoby (TPP) do března 2025, ale evropské země, počínaje Českem a Polskem, svou podporu postupně omezují. Švýcarsko přitom na Ukrajince doplácí, aby jeli rychleji domů. Norsko a Irsko jdou také touto cestou. Kanada nedávno omezila podporu. A v USA a Japonsku tento proces začne po roce 2024.

Ani za takových podmínek však nejsou všem ukázány dveře, protože na Západě již probíhá boj o pracovní migranty.

Proč se pomoc snižuje, ale ne pro všechny a ne pro všechny

"Všechny evropské země omezí podporu. Největší vliv na to má globální situace. Zejména situace v Palestině," říká Vasyl Voskoboynyk, prezident Celoukrajinské asociace mezinárodních pracovních společností. "Vlna protestů na podporu Hamasu a jejich barbarského útoku na Izrael, který šokoval Evropany. Migrantům bude nabídnuto, aby šli pracovat nebo se vrátili tam, odkud přišli."

Po 24. únoru dostali Ukrajinci téměř všechna práva, která mají Evropané, kromě práva volit a být volen. Plus sociální balíček a volný pohyb v rámci EU. Tato ochrana je ale poskytována dočasně a všude kromě Německa se již postupně snižuje.

"Nyní jsou platby v Německu stejné jako loni. Dokonce se trochu zvýšily," říká Olena, nucená migrantka, která v březnu 2022 odešla z Kyjeva se svým synem do německého města Erlangen. "Ukrajinci dostali prakticky stejná práva jako a Němci a také sociální balíček, doplatky. Ale doba pobytu u nás je v dokumentech uvedena do března 2024 a stále nevíme, co bude dál."

"Нас, по суті, зрівняли у статусі з поляками, були щомісячні виплати та компенсація за оренду житла (виплачувалась власникам), - ділиться своєю історією харків'янка Вікторія, яка у березні 2022 року виїхала з сином до польського міста Мисленіце. – Допомогу почали зменшувати вже через 3 місяці, а через 6 місяців перестали компенсувати оренду житла, і я повернулася до України. Інші жінки теж повертаються або їдуть до Німеччини".

"Умови більше не приймати українців у Японії немає, але робиться дуже ретельна селекція через те, що підтримкою скористались деякі люди, які її не дуже-то й потребували. Японці стали прискіпливішими, - розповідає надзвичайний і повноважний посол України в Японії Сергій Корсунський. – Прийнято новий закон, за яким з 1 грудня змінюється статус тих, хто тут вже перебуває, але підтримка буде продовжена протягом 2024 року. Це буде останній рік, і людям буде надано вибір: повернутися додому або отримати довгострокову візу з правом роботи. З 2025 року залишаться лише ті, хто буде на самозабезпеченні".

З 1 квітня 2024 року у Японії стартує програма для новоприбулих, яка буде "менш щедрою" до ТПО. Вона передбачатиме все те ж саме, але лише на півроку. Схожу програму прийняли у Канаді та інших державах за межами ЄС. Всім потрібні робочі руки, а не утриманці, і на фоні інших мігрантів працюючі українці мають перевагу.

"Українські мігранти не є тягарем, як кажуть деякі європейські політики. Наші люди працюють та заробляють. Саме тому, до речі, Німеччина заохочує до переїзду саме їх, надаючи кращі умови для соціалізації та отримання роботи. За українців йде справжня конкуренція", - стверджує Василь Воскобойник.

Боротьба за людський капітал

Стара Європа буквально "старіє". Особливо Німеччина, де природній приріст населення зупинився ще у 1970-ті роки.

"Частка людей похилого віку збільшується, а людей працездатного – зменшується. Компенсувати нестачу робочої сили можуть лише мігранти. Таким шляхом вже йдуть і Польща, і Чехія", - пояснює Василь Воскобойник.

За його словами, наступного літа Німеччина дозволить отримувати громадянство тим, хто перебуває на території країни більше 3-х років.

"Це робиться, в тому числі, щоб українці, які вже вивчили мову та отримали професію, не поїхали назад до України, а залишилися працювати у Німеччині, - продовжує він. – В нас мінімальна зарплатня зараз у еквіваленті 180 доларів, а у Німеччині – \$1800. Плюс, комфорт та безпека. Чи захочуть мігранти повертатися? А мова про мільйон українців лише у цій країні".

Кільський інститут світової економіки, що у Німеччині, підрахував, що уряди європейських країн виділили українцям понад 43 мільярди євро з лютого 2022-го по липень 2023 року. Проте більша частина цих коштів залишилася у європейських країнах, оскільки вони здебільшого йшли на компенсацію витрат на житло.

Водночас, відповідно до даних Gremi Personal, українці лише у другому кварталі 2023 року витратили у Польщі 410 мільйонів доларів, що є другим показником після німців. Заробітчани та біженці, згідно з підрахунками НБУ, за 9 місяців поточного року

переказали до України 8,6 мільярдів доларів. Ще \$2,3 мільярди мігранти витратили у країнах перебування і \$743 мільйонів сплатили у вигляді податків. Тобто для західних урядів українські мігранти – це не лише витрати, але й цінний актив.

Скільки українці заробляють, переказують та витрачають грошей за кордоном

Приватні перекази:

2022 р.

Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень
1118	1160	998	1023	1039	1074	997	1022	1033	981	991	1107

Витрати мігрантів у країні перебування:

Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень
278	279	276	278	268	281	267	263	269	268	271	289

Податки у країні перебування:

Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень
78	79	74	75	69	71	81	83	83	84	85	91

Приватні перекази:

2023 р.

Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень
947	963	1077	945	963	950	939	951	943	—	—	—

Витрати мігрантів у країні перебування:

Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень
275	278	283	253	249	246	249	250	248	—	—	—

Податки у країні перебування:

Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень
82	84	86	81	82	82	82	82	82	—	—	—

Дані: НБУ

УНІАН

Інфографіка УНІАН, дані: НБУ

"Українці "окупають" себе. Тільки за 2022 рік вони сплатили у Польщі 10 мільярдів злотих податків (близько \$2,4 мільярдів), що суттєво перевищує обсяги наданої їм допомоги, - каже Василь

Воскобойник. – Окрім цього, після 24 лютого 2022 року українці вивозили за кордон близько 2 мільярдів доларів щомісяця. Але не лише до Польщі, а загалом".

Масштаби втрат для України нам ще потрібно буде оцінити.

Як повертати людей до України

За підрахунками Центру економічної стратегії, від 1,3 до 3,3 мільйонів українців не повернуться додому. Це призведе до втрати Україною від 2,7% до 6,9 відсотків ВВП щороку. Більше того, кожне півріччя зволікання може призвести до збільшення кількості тих, хто не повернеться на приблизно 0,4-0,6 мільйонів осіб, бо люди знаходять за кордоном житло та роботу.

Мінсоцполітики розробляє Стратегію демографічного розвитку, де серед цілей якої: повернення українських громадян додому, запобігання подальшому виїзду, зростання рівня народжуваності та зниження рівня смертності, посилення соціальної підтримки, забезпечення "дружності середовища до людини", "соціальна згуртованість".

Проте деталі стратегії досі не оприлюднені і навіть немає чітких даних від уряду, скільки українців перебуває за межами держави, і яка серед них частка біженців, заробітчан та втікачів від мобілізації. Це важливо, оскільки для кожної категорії має бути свій підхід.

"Згідно з даними ООН, у Євросоюзі перебуває близько 5,8 мільйонів українців. Ще близько 400 тисяч - у інших країнах. З них близько 4 мільйонів отримали право на "тимчасовий захист". Тобто всі інші – більше 2 мільйонів осіб – це, скоріше за все, і є трудові мігранти. На території Росії та Білорусі знаходиться ще близько 1,2 мільйонів українців. І це без урахування тих, хто залишився на окупованих територіях. Тобто за межами держави зараз перебуває

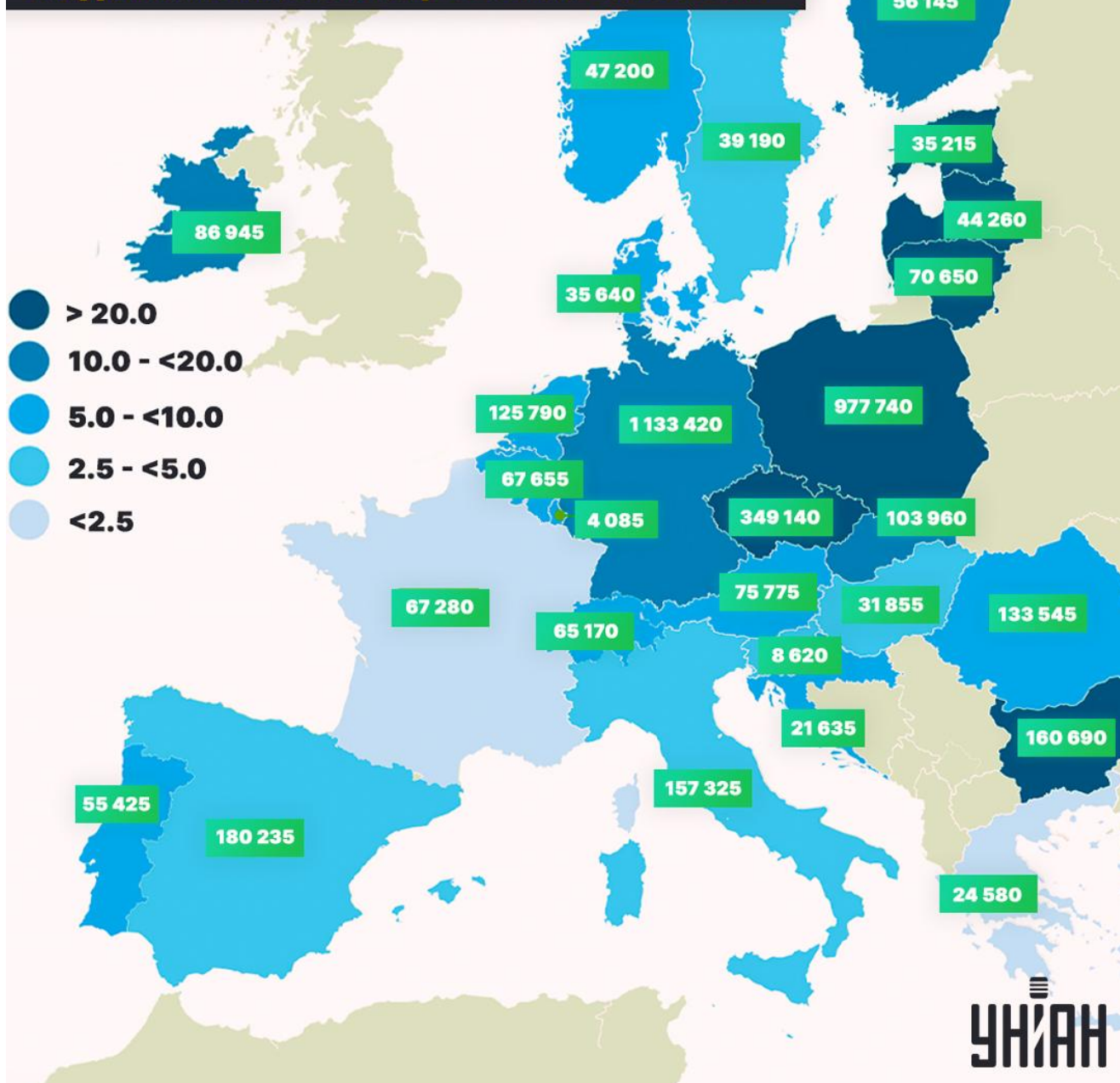
від 7 до 10 мільйонів українців", - розповідає президент Всеукраїнської асоціації компаній з міжнародного працевлаштування Василь Воскобойник.

ГЕОГРАФІЯ РОЗСЕЛЕННЯ

УКРАЇНЦІВ ІЗ ПРАВОМ НА

«ТИМЧАСОВИЙ ЗАХИСТ» У ЄС

ЗА ДАНИМИ НАПРИКІНЦІ СЕРПНЯ 2023 РОКУ

Інфографіка УНІАН, дані: Євростат

З конкретних пропозицій уряду поки що є лише програми "Доступні кредити 5-7-9", "єРобота" та "єВідновлення". У той же час, ані Вікторія, ані Олена не отримали навіть запрошення повернутись, не те що суттєву допомогу на репатріацію. Комунікація з українцями – це перше, чого не вистачає Стратегії ще до її оприлюднення.

"Будь-які ініціативи "згори" без залучення громади та бізнесу не дадуть результат. Без наявності достатньої кількості трудових ресурсів перемога у війні не принесе Україні економічного зростання, - каже Воскобойник. – Потрібно вже зараз стимулювати повернення українців додому, відкривати нові робочі місця для збереження трудового потенціалу та замислюватися над залученням трудових мігрантів з-за кордону".

Звідки українці повертаються та які регіони обирають

З яких країн повертаються до України:

Куди найактивніше повертаються:

З яких областей найактивніше їхали біженці:

Дані: Міжнародна організація з міграції ООН, станом на вересень 2023

УНІАН

Інфографіка УНІАН, дані: Міжнародна організація з міграції ООН

"Утримує від повернення до України війна та відсутність гарної роботи, а також житла. Ще хочеться німецького комфорту, стабільності, - розмірковує Олена. – Якщо ти вчиш мову, то в тебе з'являються перспективи, яких немає в Україні. У нас на кожному етапі нестабільність, просто виживаєш. Не залишається часу на те, щоб пожити у спокої".

Для повернення українських громадян додому недостатньо намагатися створити для них умови життя подібні до тих, які вони мають за кордоном, - переконаний Воскобойник.

"Ми повинні діяти оригінально та створити кращі умови, ніж на Заході. Ми повинні розвивати технології та питати самих людей, як вони бачать відновлення", - каже він.

На думку експерта, перше, що потрібно змінити – фактор безпеки. Люди тікали від війни, і ця проблема залишається найбільш гострою. Друге – економічний фактор. Тікали люди від небезпеки, а ось повертатись будуть через економічні чинники. Їм потрібна не просто робота, а робота з гарною оплатою та ще й соціальний захист.

Третє – фактор інфраструктури. Десь потрібно жити, лікуватись, дітям потрібно ходити до школи чи садку. Якщо інфраструктури не буде, то і повертатись людям буде нікуди. Це також питання комфорту, до якого мігранти звикли у Європі.

Скільки платять за кордоном, і на що цього вистачає

За словами Олени, у кожному німецькому місті є ліміти на виплати та компенсації оренди житла. Ці гроші платять німцям-власникам житла через соціальну службу. Крім того, держава забезпечує безкоштовне медичне страхування, яке покриває лише базове лікування, безкоштовну школу.

"На нас з дитиною зараз ліміт 620 євро на місяць, максимальна площа житла - 65 квадратних метрів. Плюс, компенсують трохи більше 100 євро за комунальні платежі, - каже вона. – З сім'єю тут простіше, оскільки ліміти більші і є виплати на кожну дитину – 250 євро. Після всіх витрат залишається десь 300 євро на місяць, що дуже мало на двох".

За її словами, ціни високі. Одна поїздка автобусом – 2,50 євро. Проїзний з травня цього року зробили 49 євро, а їздити треба постійно на мовні курси. Вона для прикладу вказала мінімальні ціни на деякі продукти:

- олія соняшникова – від 1,99 євро за 1 літр,
- молоко, 3,5%, 1літр – від 1,25 євро,
- яйця, 1 десяток – від 2,50 та від 3,40 євро у фермерів,
- огірки маленькі – 3,49 євро за 1 кілограм,
- яблука – від 2 євро за 1 кілограм.

"Якщо є діти та допомога на них, то вже легше, хоча м'яса та риби ми майже не їмо. Доводиться шукати місця, де роздають продукти безкоштовно, але там часто термін придатності "на вчора", - розповідає Олена. – Подруга казала, що найкращі продукти видають у Франкфурті, але це далеко від мене".

Проте найдорожчою є оренда житла та комунальні послуги, які без компенсації сплачувати неможливо.

За словами переселенки, звичайні німці - щирі люди, які дуже допомагають українцям (їжею, грошима, одягом) та добре до них ставляться, виокремлюючи їх серед інших мігрантів. Але держава сприяє тому, щоб у країні залишалися виключно трудові мігранти.

Інші країни намагаються "простимулювати" виїзд українців грошима чи допомогою з відновленням житла. Згадана раніше Швейцарія пропонує у еквіваленті від 1 до 4 тисяч доларів за повернення в Україну. Схоже готують у Норвегії та Ірландії. Більшість країн допомагають з відновленням осель та інфраструктури в Україні, щоб ТПО шукали притулок вдома, а не у світі. Зокрема, й уряд Японії.

"Є програми допомоги щодо відбудови, за якими виділяються кошти або техніка для відновлення житла та інфраструктури. Зокрема, техніку можна було побачити у Херсоні, Миколаєві, Одесі. - каже надзвичайний і повноважний посол України в Японії Сергій Корсунський. – Також японці передавали системи очистки води, генератори і інше обладнання. Це програма термінової допомоги. Є й інші. Але жодна не ставить питання так, що "ми допомагаємо, щоб переселенці скоріше повернулися додому". Програма допомоги розрахована на 3 роки, і цей строк не буде зменшуватись".

Фінансова допомога з боку Японії буде зберігатись протягом всього 2024 року.

"На кожну тимчасово переміщену особу виділяється 1 мільйон єн на рік. Це близько 250 тисяч гривень на рік або 20 тисяч гривень щомісяця, - рахує він. – Виділяє їх приватний фонд Nippon Foundation. Цих грошей вистачає на життя, оскільки не потрібно платити за оренду житла та комунальні послуги, школа безкоштовна".

Працюй або повертайся: чому українки їдуть з Польщі

Менш привабливі умови сьогодні пропонує українським переселенцям сусідня Польща.

"Поляки дуже добре нас прийняли, давали гроші, їжу, одягу. А ось польська влада спочатку сама не знала, що з нами робити. Протягом березня 2022 року все ж розібралася і дозволила оформляти єдиноразову виплату 300 злотих на людину, - каже Вікторія. – Для цього треба було оформити польську сімку та PESEL (ідентифікаційний номер). Влада платила гроші полякам, які давали нам прихисток. Також можна було на дитину оформити допомогу 500 злотих щомісяця. Власне, на ці 500 злотих ми і жили перші місяці".

За її словами, продукти у Польщі трохи дорожчі, ніж в Україні, але "всі на один смак". А ось оренда житла та комунальні послуги – набагато дорожчі. Через це власник житла навіть вимикав опалення, і вночі у приміщенні було лише 13 градусів тепла. Найбільш популярна тут оренда житла покімнатно, а не цілою квартирою, як в Україні. Через це оселя на три кімнати більше нагадує радянську комуналку, де живуть по 6 людей і більше.

"Формально, гроші виділялися не на оренду, а на утримання біженців, включаючи їжу. Поліція кілька разів приїжджала, перевіряла, чи реально я там живу, заглядала кожен раз у холодильник, - продовжує Вікторія. – Але гроші видавалися полякам, і харчування насправді ми купували собі самі. Це не було проблемою, адже на їжу нам вистачало, а ось оренда - вкрай дорога. Ці виплати видавалися, якщо не помиляюся, 3 місяці, а потім їх прибрали. Довелося шукати роботу".

З пошуком роботи в неї виникли проблеми, оскільки у Вікторії досить рідкісна професія – біолог-лаборант.

"Пропонували роботу згідно з кваліфікацією, але треба було підтвердити знання мови та диплом, а мови я не знала, - каже вона. – Тобто, роботу за професією мені не підібрали, а простішу не пропонували через надто високу кваліфікацію наукового співробітника".

Врешті-решт, поляки порекомендували завод з переробки пластику, де вже працювало багато українців.

"На заводі я потрапила наче в іншу Польщу. Робота була дуже важка. Зміна 12 годин "на процесі", часто вночі, весь час стоячи, у масці (пластик токсичний), а перерва - лише 20 хвилин раз на 4 години. Це тільки, щоб попити води, - згадує Вікторія. – У мене була ставка 16,50 злотих на годину, а у поляків – 23 злотих. Тобто поляки отримували за 8 годин ті ж гроші, що українці за 12.

Скоротити кількість робочих годин не давали. Поляки відносилися до біженців добре, а ось деякі заробітчани з України - не дуже. Певно, заздрили, що біженкам дають соцпакет, а їм ні".

Ще через 3 місяці польський уряд знов скоротив виплати, і Вікторія повернулася до України.

"Тут чекав чоловік, і ми знайшли житло під оренду у Києві та роботу з тією ж зарплатнею, що у Польщі, але за моїм фахом, - розказує вона. – Не можу сказати, що польська державна система тримає нас там за "другий сорт", але полякам завжди оклади вищі, а умови кращі. Тому багато українок звідти поїхали до Німеччини, або повернулись додому. А самі поляки дуже добрі та щирі люди, яким ми безмежно вдячні за допомогу".

Де українські біженці почуваються найкраще

"Країною №1" для українських біженців зараз по праву вважається Німеччина.

Більше 40 тис. осіб виїжджає з України до ЄС щомісяця

Найактивніше заїжджали до:

Німеччини

+21,8 тис.; +1,9%

Чехії

+7,5 тис.; +2,1%

Нідерландів

+2,6 тис.; +2,0%

Найактивніше полишали:

Польщу

-10,5 тис.; -1,1%

Італію

-550; -0.3%

Францію

-420; -0.6%

Дані: Eurostat за липень 2023

УНІАН

Інфографіка УНІАН, дані: Євростат

"Німецький уряд дійсно спонукає нас залишитись на роботу в Німеччині, а не повертатися до України. Навіть у підручнику написано, що тут багато пенсіонерів і мало молоді, - каже Олена, яка у Києві працювала у галузі комунікацій. - У мене щодня мовні курси по 4 години. Багато вправ спрямовані на робітничі професії, висять об'яви щодо вакансій у домах для похилих. Це такий натяк на те, чим вони хочуть, щоб ми займались у Німеччині, але я вчу мову на рівень B2, щоб працювати за фахом".

За її словами, мовний іспит коштує близько 200 євро, а весь курс - 1200-1700 євро. Ці гроші сплачують всі мігранти, окрім українців, через що їм трохи заздять. Деякі українці цим користуються і провалюють тестування, щоб потім почати курс знову. Бо доки людина вчить мову, Німеччина зберігає за нею пільги. Такі випадки підтверджує і Василь Воскобойник, але каже, що вони поодинокі.

"Насправді, в Німеччині дуже велика потреба не тільки у робітниках чи покоївках, а й в інженерах, айтивцях. Їх беруть навіть без знання німецької мови, - каже Олена. – У нас в регіоні є офіс Siemens і тільки там висить 600 вакансій для інженерів. А таких офісів по всій країні безліч".

Як розповідає Воскобойник, за дев'ять місяців цього року українців у Німеччині побільшало на 200 тисяч осіб, і зараз їх проживає у цій країні понад мільйон.

| "Українці їдуть туди, де їм створили кращі умови", - розповідає експерт.

До Західної Європи та, зокрема, Німеччини, їдуть також ті українці, які із початком повномасштабної війни обрали для себе місцем тимчасового проживання Далекий Схід. За словами Сергія Корсунського, у 2022 році 83 японські університети безкоштовно прийняли 450 студентів з України. З них вже близько чверті поїхало додому або до Європи через те, що до азійської культури важко звикнути.

Їдуть з Японії до Європи не тільки студенти:

| "Зараз до Японії українці практично не їдуть, є тренд на повернення. Це пов'язано з тим, що програма підтримки була розрахована на 2000 осіб, потім її збільшили, але зараз нові ресурси вже не виділяються. - каже український дипломат. – До Японії дісталось 2504 особи з України, які отримали статус "evacuee". На сьогодні приблизно 500 людей з них вже повернулися".

Японія теж конкурує за заробітчан, проте міграційна політика тут жорсткіша, ніж у німців.

"Японці запрошують сезонних робітників – філіппінців, в'єтнамців, китайців тощо. Україна надто далеко. Їм легше адаптуватись до середовища і вони готові працювати там, де не хочуть японці. Наприклад, догляд за похилими, домашня прислуга – тут багато філіппінців. А ось в'єтнамців та китайців частіше запрошують на роботу в сільському господарстві, бо вони знаються на вирощуванні рису", - додає Корсунський.

Будь-яка японська компанія може запросити на роботу українського фахівця.

"Це не проблема, - продовжує дипломат. – Але ця компанія бере на себе зобов'язання по його адаптації. Невелика кількість українців є на Тайвані, у Кореї. Там умови схожі, бо у Східній Азії така культура і підходи до міграції".

Хто буде відбудовувати Україну після війни

Україні необхідно вже зараз розпочати масштабну роботу з підвищення привабливості нашої держави, інакше ми ризикуємо назавжди програти у конкурентній боротьбі за своїх громадян, які готові працювати, сплачувати податки, підтримувати економіку.

"Україна повинна стати модною, щоб сюди захотіли їхати не лише українці, а й інші іноземці. Коли іноземці поїдуть до нас, то й українські фахівці захочуть повернутися, - каже Василь Воскобойник. – Потрібно вже думати про те, звідки нам залучати трудових мігрантів, і як їх простіше соціалізувати".

Вікторія, що вже повернулася до України, відмічає важливість фактору безпеки, роботи, житла та комфорту. Втім, вона впевнена, що у України є свої "козири".

"Може це прозвучить дивно, але в Україні просто зручніше жити. У ЄС дорогий зв'язок та комунальні послуги, відсталий банкінг та онлайн-послуги (я два тижня отримувала банківську картку). Навіть їжа в нас краща по співвідношенню ціна/якість, - каже вона. – Великою проблемою було знайти у Польщі картоплю, яка б взагалі мала хоч якийсь смак. З подивом дізналася, що кафе з найсмачнішою кухнею тримають у Польщі саме українці".

За її словами, по вихідних та на свята там нічого не працює, як і вночі, а державні лікарні - це "просто жах".

"Тебе зустрічає груба тітка, яка не хоче нічого пояснювати. Лікарі не хочуть лікувати. І всюди черги... Ліки просто так не купиш, тільки за рецептом, а щоб його отримати, треба вистояти чергу. Навіть звичайні харківські поліклініки порівняно з польськими – це небо та земля. Приватна медицина вкрай дорога", - каже харків'янка.

Олена відмічає схожі риси у німців, проте оцінює їх інакше:

"Лікування дійсно дороге, а базова медстраховка покриває лише профілактику та антибіотики. Лікування одного зуба коштує, наприклад, 400 євро і полісом не покривається. В Україні до повномасштабної війни все працювало практично цілодобово, розвинений онлайн-банкінг тощо, а у німців все по графіку та повільно, - каже вона. – Проте це робиться через те, що працівник теж людина. І в нього теж є родина. Оцей графік, відсутність поспіху, стабільність, повага до кожного - нам в Україні цього не вистачає".

"За українців вже йде справжня конкуренція. Вигравши війну, нам потрібно буде не програти мир. Нам потрібно створити конкурентні умови навіть не на рівні Польщі, а на рівні Німеччини, - додає Василь Воскобойник. – Бо Україна тепер буде конкурувати саме з Німеччиною за людський капітал".

Україна, з досвіду самих мігрантів, має не лише недоліки, але й свої переваги, які за умови миру та підтримки держави можна розвинути та примножити. Головне, не пускати справу на самоплив.

Андрій Попов

мігрантитрудова міграція

Novinky partnerů

© UNIAN.NET, 1998 - 2023 Všechna práva vyhrazena.

Kopírování textů nebo obrázků, šíření informací UNIAN v jakékoli formě je bez písemného souhlasu UNIAN zakázáno. Citování materiálů ze stránky UNIAN je povoleno za předpokladu, že hypertextový odkaz na konkrétní materiál je otevřený pro vyhledávače, ne nižší než druhý odstavec. Materiály označené "Inzerce", "NC", "Aktuálně", "Hodnocení", "Oficiální", "Tisková zpráva", "partnerský projekt" a v sekcích "Okno", "Speciální téma" jsou zveřejněny s právy inzerce .